

Felvidéki Híradó.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 " "
Negyed évre	2 " "
Egyes szám ára 20 fillér.	

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, a hirdetési és előfizetési pénzek a kiadónálvala címreze Turócszentmártonba küldendők.

Hirdetések legutányosabban, árszabály szerint. — Lapunk számára hirdetések — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad. Nyitlitté soronként 40 fillér.

A kibontakozás.*

(Két czikk.)

I.

Ebben a súlyos válságban két akarat: a nemzet és a koronás király akarata került egymással szembe. A nemzet a maga nyelvét óhajtja belevinni állami életének egyik legfontosabb orgánumába, a hadseregbe. Az idegen szellemű hadsereget közös jellegének megtartása mellett, nemzeti hadseregéé akarja átgymni. Kívánja, hogy a sok áldozattal fenntartott hadsereg gyűpontja legyen a magyar érzelmenek, hű apóljója a magyar katonai szellemnek, rendíthetetlen támasza a dinasztának és segítője a nemzeti állam kiépítésén munkálkodó polgári elemnek. A koronás király határozatlan ellenzi a magyar nemzet ehbbeli törekvését. Nem a magyarság iránti ellenszenvből teszi ezt, nem is azért, mintha a magyar aspirációkkal nem szimpatizálna. — Őfelsége sokkal jobban ismeri a történelmet, sokkal többre becsüli a magyar nemzetet, sem-hogy alaptalan, megfoghatatlan antipátiától zavartatva, tudatosan külni igyekeznék népnék szívből a dinasztikus érzelmet. Nem, ezt egy oly sokat tapasztalt és oly alkotmányos érzületű uralkodóról, mint I. Ferenc József, feltételezni nem lehet, de nem is szabad. Őfelségének aggályai vannak; a magyar szolgálati nyelvétől és kommandótól félti a sereg harc-képességét. Mérlegeli a monárkia nemzetközi helyzetét, nemzetiségi viszonyait, nagyhatalmi állását, a Habsburg-ház tekintélyét, a jövő esetleges konflgrációinak esélyeit. Határaink-tól északra, keletre, nyugatra hatalmas, mo-gógen nemzetek laknak; ki tudja, nem csak arra várnak-e ezek, hogy a két államú monárkia hadereje meggyengüljön, hogy azután a nemzetet és királyt egyaránt a romlas örvényébe sodor-ják? Ezt gondolja alighanem a király, amikor a nemzet határozott óhajával szemben oly rendíthetetlenül állja a vétőt. Nem akarunk most Őfelsége álláspontja helyességének bizo-nítasába vagy tagadásába beleboacsátkozni, jelen sorainkkal két dolgot akarunk tisztázni csak. Először azt, hogy jól tenné-e a nemzet, ha a királytól kérészkolná saját álláspontjának éi-fi gadsítát és vajjon a király helyesen cselekednék-e, ha kifárasztással, vagy más, az alkotmányosság ácével és a királyi eskü szentségével nehezen össze-gyegyzethető módon igyekeznék nézetét a nemzettel szfogadtatni? Másodszor nem volna-e lehetséges a két ellentétes álláspontot összeegyeztetni és olyan megoldást találni, amely kielégíthetné a nemzet vágyait és eloszlatná a király ag-gályait is?

Az első kérdésre határozott nemmel kell felelnünk. Az erőszak maradóan békét sohasem teremtett még, mert elkeseríti a le-győzöttet és vakmerővé teszi a győzöt. Az erőszak után megállani nagyon bajos. A király sohasem boacsátana meg, ha jobb meggyőző-dése ellenére kényszerítenék őt a szolgálati és vezényleti nyelv megadására. Viszont a nemzet sem felejtethetné el, hogy jogos kíván-ságai a király vétője miatt nem teljesíthettek. Adandó alkalommal egyik fél sem mulasztaná el, hogy neheztelésének tettekben is kifeje-zést adjon. Mert hiába, a királyok is emberek és a nemzetek is emberekből állanak. Szóval

az erőszak, jöjjön az bárhonnian is, a meg-olódásnak eszköze nem lehet, mert nyomában — közvetve, vagy közvetlenül — a nemzetre és királyra egyaránt veszélyes bonyodalmak támadhatnak. Az ultima ratiohoz nyulni mind-addig, míg a békés megoldásnak lehetősége meg van, nem idomos, nem tanácsos. Már pedig szerény véleményünk szerint ez a le-hetőség igenis megvan, csak akarania, de igazán akarania kell mind a két félnek.

Mert hát mik is a törekvései a magyar nemzetnek?

Az, hogy a hadsereg alkotmányának, sza-badságának minden eshetőséggel szemben biztos támasza legyen.

A történelem tanulságai szerint jó, alkot-mányos fejlődelmeket nem követtek mindig ugyanezen magasztos érzelmektől áthatott uralko-dók és ugyancsak a történelem tanulságai szerint a magyarnak nemcsak küllelenségével szemben kellett vala megvédenie területiális épségét, nemzeti önállóságát. *A királyi eskü szentségében kétkelkedni nem lehet; de ez eskü nem köti az utódot is.*

Am esküdjék fel a hadsereg, közlegény és tiszt egyaránt, a magyar alkotmányra.

Veszélyeztetni ez a hadsereg harc-kész-ségét? Nem. Ellenben megnyugtítja a nem-zetet, hogy saját fiait önszabadságának lerom-bolására felhasználni sohasem fogják. Őfelsége is nyugodt lehet, mert hiszen a katona az ő felkelt személyei iránti hűségre is fogadalmat tesz.

Rendeljék hazu a magyar honos tiszteket és bizonyos idő múlva magyar és magyarul tökéletesen tudó tiszteket alkalmazzanak a közös hadsereg magy-ar részébe.

Veszélyeztetni ez a harc-késztséget? Nem; ellenben beleviszi a hadseregbe a magyar nép fiainak ezreit összes katonai erényeivel együtt.

Hozzák a magyar ezrednélvel az összes magyar ezredetke és a legénységet osszák ugy be, hogy minden ezredben a többséget a fajmagyarság képezze; az áltiszi rang előrtésnek elengedhetetlen feltétele a magyar nyelvnek tökéletes tudása legyen! Talán ez tenné ki veszélynek a hadsereget? Nem, ellenben óriási mértékben elősegítené az iskolának a magyar nyelv propagálására irányuló törekvését. A nemzetiségi fia, ha tudna, hogy a katonaságnál a magyar nyelv bírása nélkül nem boldogulhat, már az isko-lóban is jobban igyekeznék és esetleges hiányos ismereteit az ezrednél többségben levő fajmagyar bajtársaival való érintkezésében 3 év alatt okvetlenül pótolhatná, illetőleg töké-lestíthetné.

Adjának Sziz Máriás zászlót, három színű jelvényeket. Hadd tanulja meg a nemzetiségi fia a magyar lobbogóban és jelvényekben tisztelni az önálló, független magyar államot! Az a sötét szemű, se szöke, se barna hajú magyar gyerek pedig a Szütz Mária tekintetéből, meg a trikolor ékes szimbólumából meg fogja ér-teni, hogy a magyar katonának, mint hajdan, a csaták tüzeiben, a viadalok hevében csak e jelszava lehet: „Előre a Hitért, Hazáért és Királyért!”

Ime a katonai kérdések megoldásának egy módja, amely kielégítheti a nemzet óhaját és eloszlathatja a király aggályait is!

És végül kérdezzük, helyesen cselek-szünk-e, amidőn magunkat a nagyok dolgaiba szerény vidéki ember létünkre beleártjuk?

Tulajdonképpen pedig a kérdést így kel-

lett volna feltennünk: Nem kötelessége-e magyarnk és kicsinynek egyaránt, hogy szere-tett hazája ügyeinek előbbrevitelében, ha csak egy gondolatkával is, közreműködjék?

Jakab D.

Halászat a zavarosban.

A nemzetiségi képviselők egyesítve, immár küln párt alakulásában szállnak síkra a magyar parlamentben, hogy a nemzetiségek törekvéseinek igazát bizonyítsák, azoknak megvalósítására a nemzet képviselétet buzdítsák.

Az a hang, amelyel ezt teszi, hűség utánzata annak a módszernek, amelyet a nemzetiségi képviselők az utolsó négy évizetben követtek.

Ez pedig nem más, mint a legvakmerőbb hangoz-tatása annak, hogy a nemzetiségi képviselők egytől-egyig a leghívebb természai a magyar állameszme egységének, valamennyien igaz magyar hazafai, akik ebbeli mivoltuk senki által kétségre vonni nem engedik; mind-azonáltal mindazt követelik a nemzetiségek részére, amely követelések nyilvánvalóan a nemzet állameszme meg-valósításának gyöngítésére vezetnénk. A mibe persze a parlament sola bele nem mellet, sola még csak tárgya-lásba sem boacsátolhatik.

A zavaros politikai helyzet igen kedvező alkalmul szolgált a nemzetiségi képviselőknek arra, hogy töm-örítve küln pártot alkossanak.

A szövetkezett ellenék példáján elindulva, küln felirati javaslatot nyújtottak be, amely a következők: Császári és Apostoli Királyi Felség!

Parlamentii zilált viszonyaink arra készítették Felsé-gedet, hogy az 1901—1906. évekre összehívott ország-gyűllést 1905. évi január 4-én fölözlassza és új választá-sok kiírása által kísérletet tegyen az irányban, hogy lehetőséget nyújtson a választó közönségnek arra, hogy a felszínen levő fontos közögi és politikai kérdések tekintetében véleményét kinyilatkoztassa.

Benső meggyőződésünk, hogy alkotmányunk ezen lapangó súlyos betegesége csakis akként orvosolható, hogyha az 1848-iki és 1867—68-iki alaptörvények ha-misztatlan szellemében az alkotmányos élet minden olda-lán, minden osztály- és fajredkre való tekintet nélkül, a nemzet egészének és az ezen egész által alkotott és föntartott magyar állam érdekeinek i gyelemben vételével föltétlen és általános érvény szerzetik azon alapelvnek, mely az egység és osztatlan politikai magyar nemzet-nek, Magyarország összes állampolgárai, nemzetiségekre való tekintet nélkül, egyenjogú tagjai. Felséged iránt tartozó ösztimeséggel ki kell ugyanis jelentenünk, hogy amidőn az ország közel 20 millió lakosa közül csak egy millió a szavazati joggal fölrüházottak száma, mi, jelen országgyűltés, szerénytelenség nélkül alig állíthatnók ma-gunkról azt, hogy valóban az ország összes állampolgá-rai képviseljük. Elhez hozzájárul az adócenzus meg-állapításának sokszor önkényes és célszatos volt- és végül az a valóban visszas állapot, hogy ugyanazon egy országnak kétféle választá-s. rendszere van: mert más a választási rendszer a tulajdonképpeni Magyarországon és más Magyarországnak erdelji részében. E szerint az ország lakosságának túlnyomó többségével együtt kíván-juk az általános választó-jogot és a választókerületeknek minden különleges és szeparatizmus érdektől ment, igazságos beosztását. Kivánnjuk az annál is inkább, mert a legutóbbi választások alkalmával a nemzet ép azokat a pártokat tntette ki bizalmával, melyek az általános választó-jog behozatalára neveze kötelező ígeretet tettek.

A politikai nemzet minden tagjának az alkot-mányos életben a jogegyenlőség olven való föltétlen részle-tetése nem melozható. Legjobban bizonyítja ezt az a körülmény, hogy az 1867-iki kiegyezés óta többségben levő országgyűltési párt kormányai a szabadelvűség minduntalan hangzatása mellett a közbizabságok meg-sértésében magukat meg a szentesített törvények által sem felszélyeztettek. Az egyesületi és gyűlékezési jog tör

* Lapunk nem szokott ugyan az országos politika napi kérdéseivel foglalkozni; mindazonáltal helyet adunk az alábbi fejtegetéseknek, mivel azok lapunk programját is érintik. Szerk.

vénybe foglalása szándékosan elmulasztott s ezen kardinális szabadságjogok gyakorlása az állampolgárok nagy részére nézve a kormányok önkényétől tetézet függővé, míg által ezek a jogok illúzióssá váltak. A *sajtó- és szólásszabadság*, az igazi alkotmányosság eme két alkotmányjogi biztosítása, a lakosság talánom többségére nézve hatályon kívül helyeztetett. Mely keserűséggel eltelte kénytelenek vagyunk föltárni azt a tényt, hogy a Felsőház által szentesített törvények közül nem hajtának végre azok melyek a magát az állammal azonosított faj rosszul felgottott érdekében lenni látszanak. A törvényekkel való ezen eljárás nagy veszedelmek csirját rejti magában, mert megrendíti a polgároknak az állami rendbe és a törvény szentségébe vetett bizalmat. Így különösen országos sérülnek kulfórában az a tény, hogy a nemzetiségi egyenjogúság tárgyában a nemzet tennelvényi ígéretei alapján hozott 1868. évi XLIV. törvényekik ösztint és az akkori törvényhozók intenzíoni szemléiben nemcsak nem hajtattók és nem hajtatták végre, hanem a nemzetiségi egyenjogúsággal mérőben ellenkezően az ország lakosságának többsége a nemzetiségének kiművelésében és kitéjesítésében rendszeresen akadályozta van.

Az állam érdekeinek az uralkodó párt és osztály érdekeivel való azonosítása következtében az állam érdekei úgy tűntek fel, mint ha állam érdekei megkövetelnék, hogy a végrehajtó hatalom akadályokat gördítsen a nép művelődése és kulturális előrelépésébe, akképpen, hogy különösen újabb rendeletek és törvényjavaslatok által az anyanyelvű elemi oktatás majdnem lehetetlenné tétessék. A törvény ama rendelkezésével, hogy az állam akármily nemzetiségi polgárainak anyanyelvűn oktató iskolákat tartson fenn, a kormány-nak ily iskolák fönttartását egyenesen kötelességévé tette. A kormányok eme kötelességük elmulasztása mellett a nem magyar ajkú polgárokat még abban is akadályozták, hogy külön pénzüldozatok árán gondoskodjanak anyanyelvűn oktató iskolákról.

Ugyanecek a polgárok anyanyelvűnek az 1868-iki XLIV. törvényekik szemlével és pozitív intézkedéseivel szemben teljesen tekintet nélkül hagyása következtében nemcsak a közigazgatás nehezített meg, hanem az igazságszolgáltatás maga is szenved, amennyiben a tolmácsi intézmény alkalmazása által a közvetlenség és szöbéliség élvé illúzióssá válik.

Az állam biztonságának legfontosabb eszköze a véderő. Tekintetbe véve annak főtánc voltát, kívánatos, hogy a véderő minden politikai jellegű sürűldöstől menten a két állam közötti fegyveres védelmének célját szolgálja. A kéteví katonai szolgálathoz valóztat az egész ország lakossága kívánja. Hatatosabb katonai oktatás mellett a harmadik szolgálathoz is könnyen nélkülözhető. Előfeltétele emez eredményes katonai oktatásnak észszerűleg az, hogy a legénység katonai oktatásának anyanyelvűn történjen és éppen ezért az ezredek keretében a legénység anyanyelvűre az eddiginél sokkal nagyobb súly fektetendő.

A jelen politikai válság megoldásának egyik akadálya a gazdasági kérdés. A kérdés rendezésén különböző figyelembe vevendő az a tény, hogy hazánk népessége a legnagyobb részében földműveléssel foglalkozik. A vámkérdések és egyáltalában a gazdasági berendezkedés intézésénél közjogi tekintetek nem lehetnek meretkedők; a kérdésekben egyedül és kizárólag a gazdasági érdekek kell, hogy döntsenek és éppen eme érdekek szempontjából föltüntetni kívánatos, hogy az Ausztriától esetleg bekövetkezendő különválás csak az előfeltételek megteremtése és a kellő előkészületek megtétele után fogantassassék, nehogy országunknak és népének agrár érdekeit veszélyeztesse.

Alattvalói hűségünkkel folyó kötelességünk kijelenteni, hogy a jelen országgyűlés föladatának fogja tekinteni ily parlamenti reformi létesítést, mely az általános választói jog alapjául állva, a választókerületek arányos beosztása, a választások szabadságának és tisztaságának fokozottabb intézmenyes biztosítása által a népképviselőlet az igazi nemzeti akarat léteztetésévé teszi, mivel az alkotmányos és parlamentáriszmon ragadó kör győztes orvososa és a fölszűner került közjogi és gazdasági kérdések megnyugtató megoldása eszaki oly népképviselőttel várható, mely a nemzet egészétől nyersen megbízatást, minden jogos érdekei kitéjesítésébe fogja tenni.

Kik egybeíratt mely hűdolatát vagyunk Magyar, Horvát- és Szlavonorszagoknak országgyűlésileg egybe gyűlti képviselői.

Mihályi Tivadar dr., Ráusz Sírjánó János, Nováczu Aurél, Vlad Aurél dr., Comsa Miklós dr., Suciú János dr., Pop Cs. Isván dr., Damian Vazul, Pavlovič Ljubomir, Hozisa Mian.

A felirati javaslat tárgyalása folyamán már több nemzetiségi képviselő szölat föl, azonban természetesen ritleg nem találkoztak a parlament helyeslésevel. Sőt Josth Gyula a képviselőház elnöke, szükségesnek látta az egyik szönotok felvilágosítási róla, hogy indokolatlan ráfogásait a parlament el nem ismerthi, mert sehoh a világon a nemzetiségeknek jobb dolguk nines, mint nálunk Magyarországon.

Különbén a tót nemzetiségi sajtó orgánumai erősen kikelnek Kossuth és társai ellen.

A töröcszentmártoni Náródnie Noviny című töt politikai lap május 2-iki számban a párti esábitórtól szöli, akik nem mások, mint a Kossuth párti képviselők, ezek különféle lapokban a közigazgatás hibái fölött panaszkodnak ugyan, de azért sommi jót sem kívánának a nemzetiségnek, nem óhajják ezek kulturális haladását. Söt Kossuth Ferenc az „Budapest” április 27. számában át írja, hogy az ő pártja seholsem ígerte meg az általános választói jog megvalósítását, hanem csak föltartja erősen e szándékát, nem választói jogot csak annak ad, aki tud írni és olvasni magyarul és nem annak, aki adót fizet és karjaival át az országot. „E tapasztalatok elegendően megvilágítják előltünk az utat, hogy nekünk tótoknak erősen kell tartanunk szintén elnyomott román és szerb stb. testvéreinkkel együtt és ki kell építenünk a nemzetiségi pártot és minden képviselő-választásnál csak a mit töt emberlínkre kell szavaznunk.”

Megeiei élet.

Vármegyei közgyűlés.

Túröczvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi május hó 11-én rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek összehívását az tette szükségessé, hogy a körjegyzőségek beszerzése ügyében lekeresztett belügyminiszteri rendelet következtében a vármegye közönsége intézkedhessék.

Ez a kérdés általános érdekű lévén, a bizottsági tagok is nagy számban jelenek meg. Különbösen érdeklődtek a rutkaiak, akik a közgyűlés előtt pár nappal egy kérvényt is nyújtottak be, amelyben át kérük, hogy Rutka község alakuljon át és így jegyzőjének több községe ne legyen.

A körjegyzőségek részére a belügyminiszter öltészen 9000 korona államsegély engedélyezését helyezte káltsátsába, azaz a kikötéselt, hogy ezen összeg fölhasználatával 5 új körjegyzőség létesíttessék. A megejtt számasok szerint azonban, ha 5 új körjegyzői állás szerveztetnék, ez a változás majdnem elviselhetlenül nagy terhet róna a lakosságra. Ezert az előadó Csépesányi Sándor töt. föjegyző azt a javaslatot terjesztette elő, hogy csak 3 új körjegyzőség szerveztessék. A felmerülő költségtöbbit úgy is 11.000 korona lenne és meg így is gondoskodni kellene róla, hogy a káltsátsába helyezett 9600 korona bizonyos megszorításokkal elég legyen.

A tárgyalás, melyet ily. Josth György főispán vezetett, megkezdődött, Kafendá Frigyes rutkai takarékpénztári igazgató aitol föl és kerte, hogy Rutka község kerelme nagyközséggé lenőd akáltsátsa iránt vétessek tárgyalás aia.

Mint hogy azonban a törvény határozott rendelkezése szerint rendkívüli közgyűlésen csak azok az ügyek tárgyalhatók, amelyek a közgyűlés tárgysorozatába élt kerülhet, ő lesz az első és vélt egyúttal az egész közgyűlés azon lesz, hogy kerelmitük teljesíttessék. Nines tehát a rutkaiaknak szükségük arra, hogy külön szöszöjök legyen, mert mellyanok kerelmitük a közgyűlés előtt mindig kedvező elintézésre számitalt.

A közgyűlés ezután abban alapodott meg, hogy egyelőre a turáni, kostyáni és kiscsepényi körjegyzőségeket fogja föltállítani. A rutkaiak kerelmit pedig a júliusi rendes közgyűlésen fogja tárgyalni, amikor már arról is tájékozva lehet, hogy mennyi államsegély fog rendelkezésre állani.

Tárgyalás aia került még öv. Toperczerné moszói gyógyszeriaratüdözés kerelme, aki Stubbyafürdői indénygyártásiarítására kert engedélyt. Mint hogy azonban Stubbyafürdői főkögyógyászterára van szükség, a közönség érdekeiből felhívást fog kapni, hogy főkögyógyászterai felállítására kerjen engedélyt. Ha ezt megtenni nem lenne hajlandó, úgy a vármegye törvényható-

sága másokkal fog tárgyalásba becsátkozni, annyival is inkább, mert erre már vannak is vállalkozók. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Túröczvármegye közigazgatási bizottsága folyó évi május hó 12-én tartotta meg május havi rendes ülését ily. Josth György főispán elnökele alatt.

A bizottsági ülésen jelen voltak az előadók, a bizottsági tagjai közt pedig Beniczky Kálmán alispán, Keveický István árvászeki elnök, Szigethy Vilmos kir. pénzügyigazgató, Berecz Gyula kir. tanfelügyelő, Borbély Kálmán főmérnök, dr. Lav Adolf tiszti főjegyző, dr. Haas Jakab megyei főorvos, dr. Beniczky Akos főjegyző, dr. Skalltely József kir. ügyész, Keveický Imre közigazgatási előadó, továbbá Roth Emil, Rosa János, Klímd Vilmos, Josth Ferenc és Cseray Emil bizottsági tagok.

Dr. Beniczky Akos föjegyző előadásában kerültek napirendre a következő ügyek: Leirattak Túröczszentmárton és a jeszeni körjegyzőséghez tartozó községek által kimutatott utadóhátralek, mint behajthatlanok.

A beszerzésényai kir. ügyesség indíványára egyik állami iskolai tanítóon ellen, a fogelmiri vizsgálat elrendelése iránt a fogelmiri választmányhoz áttétetik.

Szentmártoni róm. kath. iskolázék át kerte a vármegyei alispántól, hogy egy hitközségi tagra kivezetett adót hajtsa be. Az alispán azonban a közigazgatási segédletet nem adta meg. Felebbezés fölytán a kultuszminiszter kimondotta, hogy amennyiben a vonatkozó adókivetés az egyházi föhatóság által jóváhagyott — úgy a hátralekők közigazgatásilag behajthatlanok.

Az állatorvosi jelentés szerint az egészségügy általános javult. Azonban esontgyógyulási esetek fordultak elő, ami takarmánységkor szokott fölmerülni.

Dr. Haas Jakab vármegyei tiszti főorvos jelentése szerint április hónapban a közezségügyi állapot sokkal kedvezőbb volt mint az előző hónapban, ami kisebb számu betegedési esetek előfordulásában nyilvánult.

A hevenyfertözök körok között előfordultak:

1. *Vörheny.* Kostyánban 3, gyögyült 3. Szucsányban 1 gyögyült. Helyben 1 gyögyült. Jahodnikon 2, gyögyült 2. Rutkán 6, gyögyült 4, meghalt 2. Turánban 2, gyögyült 1, meghalt 1. Mosócson 5, gyögyült 3, meghalt 2.

2. *Ronesoló toroklob.* Szklabinaváralja 1 gyögyült. Helyben 2 gyögyült. Rutkán 1 gyögyült. Turánban 2, gyögyült 2. Felsőstubbyán 2, gyögyült 2.

3. *Hökhorut.* Helyben 4, ápolás alatt maradt 4. Szucsányban 1, maradt 1. Sütő 3, gyögyült 2, meghalt 1. Krpellánban 4, gyögyült 1, meghalt 1, maradt 2. Turánban 3, gyögyült 2, meghalt 1. Csemesónán 4, maradt 4, Álsőstubbyán 5, maradt 5.

4. *Hasi hagymáz.* Szklenón 1 meghalt.

Mindentit a kellő öv és gyögyintézkedések fogantassítottak. Az iskolák, óvodák, vendéglők, kereskedések, pékműhelyek és szikvizgyárok vizsgálata megörtört. Helyben 2 kut vize vizsgáltatott meg, mely köolajhulladékokkal fertözve találtatott, ezen vizsgálat eredménye a helybeli szolgabíroságnak bejelentetett.

Bisztricskán egy hatósági hullaszemle tartatott meg egy felakasztott férifelhullan. Krpellánban egy utajoz vesze fult s Szucsányban egy férifelhullat huzták ki a Vágból; mind a két hullán orvsordosított boncolás végeztetett. Egy elmebeteg férfi, szucsányi lakos, a pozsonyi orsz. kórházba szállítatott.

A védőhimnölások és újra öltások megkezdettek. Kálitlatott 22 orvosi bizonyítvány s 17 orvosi látlelet, még pedig 15 könyvi és 2 súlyos testi sértsérol.

Szigethy Vilmos pénzügyigazgató jelentése szerint az állami egyenes adók befizetésében az elmült év hasonló idoszakához mérten 11.304 koronával kedvezőtelenebb az eredmény. A vármegyei adóhátralek április végével 197.458 korona egyenesadó, 11.336 korona hadmentességi és 12.058 korona országos betegápolási pótdadó. Az adókivetési munkálatok elkezdtek, de csak az ex-lek megszűnté után fognak közszemlére kitétetni.

Klímd Vilmos kérdést intéz a príbezi Neuwirth-féle göltztervező adózása tárgyában, aki nagy telepe után csak 100 koronát fizet, h-olt 1000 koronát fizethetne. A község érdekeiből kéri, hogy miként kaphatna meg a község az öt megöltöt pótdadót?

Szigethy pénzügyigazgató válasza szerint szükséges, hogy Príbeöz község sajtá érdekeiből iparkodjék megállapítani a frúsztelep fogalmát és jövedelmét, — ezt terjeszték be és annak alapján a kellő lépések megtethetők lesznek.

Berecz Gyula kir. tanfelügyelő azt jelenti, hogy április hónapban a nolesói ág. h. ev. háji r. kath. és ág. ev., a csemesónói ág. ev., a jaszonvői r. kath., a tótróniai állami és ág. ev. iskolát és állami óvodát, a

Mikor van születésnapja?
Mikor van nevenapja?

Véletlentől függ sok, ember boldogsága!

Mindenkinek életében vannak pillanatok, mikor szerencsését, boldogságát megalapíthatná! Próbálja ki szerencsését és tegyen kísérletet a születési- vagy nevenapja mellett álló számmal, mely **csakis**

KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

bankházában, BUDAPEST, VII., Erzsébet-kört 19 kaphatók.

KISS szerencsége NAGY!

SZERENCSENAPTÁR

JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JUNIUS	JULIUS	AUGUSZTUS	SEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER
1 21886	1 108068	1 8170	1 46987	1 106172	1 22265	1 7484	1 78267	1 102290	1 67614	1 21933	1 8178
2 8182	2 22286	2 94248	2 102200	2 91342	2 54787	2 90440	2 46150	2 22966	2 22300	2 90441	2 21365
3 20568	3 46926	3 67616	3 8361	3 67619	3 8152	3 57628	3 107161	3 23148	3 108778	3 67320	3 102244
4 37751	4 94231	4 100497	4 94988	4 94244	4 106985	4 102272	4 109000	4 90430	4 8176	4 106152	4 91909
5 102209	5 67617	5 21362	5 22272	5 7492	5 41646	5 21962	5 8197	5 67652	5 46925	5 7488	5 78266
6 8160	6 78265	6 48157	6 67324	6 64616	6 67653	6 94226	6 60145	6 37752	6 21942	6 21936	6 64603
7 78250	7 8390	7 54724	7 109461	7 22290	7 22280	7 46939	7 21955	7 108997	7 54712	7 41338	7 46932
8 60133	8 102150	8 90438	8 54744	8 54760	8 102296	8 54719	8 81320	8 22273	8 61316	8 22274	8 8358
9 94218	9 67663	9 78279	9 37786	9 108420	9 93391	9 102156	9 37350	9 106195	9 102251	9 39561	9 22276
10 102138	10 109471	10 8395	10 8156	10 37776	10 66920	10 67311	10 106165	10 48158	10 91934	10 78272	10 91345
11 109465	11 8159	11 107165	11 106194	11 8381	11 92500	11 106162	11 46923	11 28000	11 60095	11 93386	11 48159
12 22262	12 39598	12 23120	12 93665	12 21986	12 41647	12 8398	12 91319	12 66223	12 21994	12 102275	12 90442
13 39493	13 54730	13 41643	13 67625	13 67610	13 78259	13 78278	13 54768	13 91347	13 7495	13 7481	13 108986
14 41644	14 90436	14 67613	14 39499	14 94215	14 21890	14 21371	14 60143	14 7486	14 8173	14 67632	14 8377
15 67643	15 41640	15 93389	15 102147	15 79302	15 106164	15 39556	15 8168	15 106177	15 22974	15 48132	15 102235
16 8356	16 8158	16 21372	16 108408	16 103945	16 8388	16 22282	16 102270	16 22963	16 46934	16 90443	16 78255
17 102559	17 106198	17 7490	17 7498	17 21356	17 23110	17 103950	17 8384	17 37791	17 37757	17 21376	17 21956
18 106158	18 37755	18 106180	18 93673	18 90434	18 91330	18 102300	18 108776	18 21988	18 32065	18 108081	18 90439
19 22298	19 20073	19 21938	19 37848	19 46950	19 90422	19 78258	19 91335	19 67313	19 109468	19 79316	19 108479
20 54750	20 102590	20 102200	20 21373	20 100492	20 78280	20 8172	20 21957	20 91324	20 94201	20 8183	20 8397
21 48130	21 7500	21 39453	21 67654	21 46936	21 107168	21 54766	21 54749	21 8180	21 108052	21 105980	21 21361
22 66921	22 94241	22 37755	22 106196	22 8391	22 67661	22 46935	22 64233	22 102148	22 23140	22 67319	22 94230
23 60149	23 46933	23 27998	23 91333	23 21960	23 39445	23 93674	23 41645	23 93398	23 7499	23 22602	23 78260
24 606193	24 37788	24 90437	24 54722	24 67605	24 54763	24 78272	24 108780	24 64239	24 60132	24 64577	24 66915
25 8357	25 78266	25 22277	25 21987	25 91906	25 21931	25 102139	25 8378	25 39446	25 39562	25 78277	25 22961
26 67603	26 108146	26 64230	26 102205	26 37847	26 103948	26 8161	26 60125	26 102202	26 54767	26 94936	26 108403
27 94221	27 7480	27 100498	27 93666	27 48134	27 102578	27 39557	27 94939	27 21366	27 21888	27 106155	27 48168
28 39501	28 21975	28 78270	28 13257	28 54794	28 7477	28 22269	28 37768	28 78253	28 91331	28 23114	28 8394
29 24757	29 67304	29 8386	29 21991	29 106185	29 64242	29 67646	29 37986	29 54795	29 103936	29 109455	29 46921
30 7476	30 2959	30 90431	30 8105	30 41638	30 78283	30 8162	30 8164	30 102225	30 102259	30 91904	30 91904
31 60135	31 67321	31 94240	31 94240	31 94240	31 106069	31 102188	31 102188	31 8166	31 8166	31 21359	31 21359

A szives megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt szám időközben el ne adassék.

Az eddigi húzásoknál szerencsénk volt már

háromszor a **600.000** koronát = **1.800.000** jutalmat és a nagy nyereményt **400.000** koronát = **400.000**

Összesen 4 sorsjegyre 2.200.000 koronát végül nekünk kifizetni.

Több ezer fél nyert a most lefolyt sorsjátékban nagyobb nyerevényeket **KISS-nél!**

Minden egyes húzás után közzéteszük a nagyobb budapesti hírlapokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét, úgy, hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint végül nekünk különösen kedvez a szerencse.

Kísérje meg tehát szerencséd mindenki **Kiss bankházában, mert Kiss szerencsés! Nagy!**

Kiss Károly és Társa

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főeljárású helye **Budapest, Erzsébet-kört 19.**
Füldíszletek: Váci-kört 6. és József-kört 78.

A XVI. sorsjáték első osztályának húzása már **május 25. és 26-án lesz.**

Tessék kiválni és címünkre beküldeni.

M E G R E N D E L É S.
Kiss Károly és Társa bankháza,
Budapest, VII., Erzsébet-kört 19.

Sziveskedjék nekem a XVI. sorsjáték I. osztályára ... sorsjegyet, hivatalos tervet és húzás után hivatalos nyerevényjegyzékét küldeni.

A sorsjegy árát ... kor., ... fill. (mellékelve bélyegkeket küldöm, egyidejűleg postautalványom küldöm, kérem utánvételezni.)

(A meg nem felelő módú sziveskedjék áthúzni.)

Pontos cím: Név: _____
Lakhely, utca, házszám: _____
Uloító posta, (megye): _____

AzI oszt. sorsjegyek árát:
Egy nyolcad 1 K 60 fill.
Egy negyed 8 „ „
Egy fél „ „ „
Egy egész 12 „ „

A KISS GÁSPÁR SZERENCSEJE.

Hedetik gyerek volt Kiss Gáspár. Apja egy törzsdamegyi falu érdemes hántortintója, hosszú szomszédok vakargaja ugyan a fejét, amikor a baba az iskolája vitte neki hírdel az örvendetes eseményt s olyandóit dörmögött, hogy szép, szép az Isten áldása, de azért ami sok, az mégis csak sok. Mire a tudós agyvezek szerencsésen megszólalt: — De hedetik gyerek, nektram, hedetik! Ez valóban szerencsés! Én hiszek a hetes számban. S a Kiss Gáspár, így keresztelék el a gyereket, a legelső szerencsés körülmények között kezdte meg pályáját. Hat hónapok korában leesett a magára veitit ágyról a kutyja baka so történt. Hét esztendőskorban torogyokolt kapot, a gyermek észre szalutalték el azón a télen a faluban, de Gáspár kilábat. Mikor az első elembe jart, leaszakd a rozoga iskola-épület, olyandóemot vagy tíz kis szerencsés, de Gáspárnak nem sőt több mint meg a hajlékszála sem. Ez egytől ilyen szerencsés véletlenek szót. Mikor pedig elvázgata a szülőfalján összes iskoláit, az utolsó vizsgán a tanfelügyelőnek úgy megtetszett szeme, puók ábrázata hogy beszerzete Sárospatakra, a kollegiumba, ingyenes helyre. Itt lett a kis Gáspáról tanult ember. Mindenütt, ahol megfordult, segítségére jött a véletlen szerencse. De azért Gáspár nem bizakodott el. Szorgalmas, tiszteletgódó diákomban volt, a pejtáit, ha tehette, segítette a tanulásban, de még a kevés pénzét is megosztotta velük. Az öreg Kiss nem győzte dícsérni fiát, aki imre, egy pénzhaszem kerül, mégis tanult ember lesz belőle.

Mikor pedig elvázgata a gymnasiumot is, Gáspár úgy érekte, hogy szük neki Macsedónia, és hogy Sárospatak. Az élénk szellemű fiu meg akarta ismerni a világot, vágynót a nagyvárosba, sűrű-forgó idegen emberek áradatába, ahol megédesződik a szív és az agy. Gondolt egyet, felment Budapestre a leokéadásból megtakarított néhány forintokcskájával a biztos hittel, hogy aki a mezők fölött meglátja, az nem fog megfedkezni róla sem. Eljött és beírta magát a jogi egyetemre. A kis Gáspárnek kelt a szomszédok nagy meglepetésére vált meg Budapestben. A háztengeres, az emberszakoság, az utazgatás, mintha megtört volna a bábosszony jótata, a mi Gáspár barátunk gyakra nem ebedett, de még ritkábban vacsorázott. De azért nem csodágt. Fiatel, egészséges nyomra bírta a kopolást, jó kedélye, jó reményessége sokan nem hatja te; akart és tudott s ez volt a utka sikerének. Bekerült egy ügyvédirodába, leckéket is adott s két esztendő muva már rendszeren tudott ebedélni is, vacsorázni is iszaga, hogy annál többre nem is igen volt.

Múltán az öreg Kiss Gáspárnek egy szép napodinyegyeket nyomtatott, amikor a neve előle odabizsgyestett a nyomdász két jelenétszékbe tett: Dr. — Doktor juris lett a mi Gáspár barátunk boldogan, böz-én ölte volna kedve a promóció napján a világot, ha az egyáltalán törődött volna a tudat tanió fával.

Egyreze nagyot fordult vele a világ. Szerelmest lett. Bolondulási, halálisan szeretet a kis doktor — és minden remény nélkül.

Kis egy nevez Bális, dr. Galambóc Ábrára iródtának volt a bírósádjára. A princel számára ösvény ember volt, aki egy szép napon aztal lepte meg a mi barátunkat, hogy bemutatja neki egy gyönyörű szöke, kékszemű, hólygat: — A lényom. Ionka. Tegnap hoztam haza az angol kisasszonyoktól.

Dr. Kis Gáspár nyomban letette volna a fesséket, hogy egy ilyen szöke haj, ilyen kék szem, ilyen gödörös áll, ilyen bájos nyugalmi mint a princel Ionkának nemcsak Budapestben, de meg ezen az egész szöke sártekén sincsen. És Ionka mosolygott reá, mint reá dörb halmában az első napogré.

A kis doktor aznap nem tudott aludni. Eljött után felkelt az ágyból és versenyt írt hozzá. Ez volt a első levele. S hogyan-hogyan nem, szép Ionka két nap muva az asztánál léte a költeményt. S ki irhatná le az ifjú doktor boldogságit, mikor a princel gyönyörű leánya mosolygva szólította meg: — Nem is hittem volna, hogy magga költő. A vers gyönyörű volt.

Kiss nem tudott szólni a szívét elárasztó boldogságitól, csak némán, forrón, halálisan nézett szerelmére királygödörre. S ettől a perctől fogva a két fiatal megérett egymást. Egy rövid hét után elcsillant az ég, az este nem jötték meg, hogy egygásdál leszek, vagy a haidió.

Igérti kőnköz, de hevéltani annál nehezebb. Mikor az iróadványt principálisa magovra aróba nézett, szinte megdöbbentette a gondolat, hogy ettől az uralt neki majd megkötne a lényakezet. Ettől az uralt, mind az ember negyvez forint évi jövedelmének kezdőkül Micsoda árcsal lehet az öreg Galambóc elő:

Ügyvéd ur, adja nekem a leánya kezét. Mi szerelék egymást.

S szinte érekte, mint ágati aróat az öreg iskális ruyony megvót tekintete: — Hogy merete magga a lényomra vetni a szöket? Maga éhenkorász!

Igy képzette el a mi kis doktorunk a leányké-

rés jelenetét. Szív vezéret, amikor reménytelen szerelmére gondolt. Aggodalmait nem titkolta Ionka előtt s nem egyszer sirdogált kettesben, aholéhat, hogy egymás szájáról lopták volna a mézet. Szerelmük egészen reménytelennek látta. S a mielőtt azonban forrott őszre a szívök, az egyik szótárakban látták a széles örvényt, amely ökök elváltatja.

Egy napon lecsopott az amugy is borus égből a viádm. Ionka sirva borult az iratárban, ahol találkoznak szoktak, szíve választóitjának nyakába. — Mindennek vége, papa férőd akar adni. Meghalok! .. Ma az ebedél vendégünk volt. Az az utalatos Kriszán, a patikus. Ahoz akér adni. Megmondtam a papának, hogy soha se az ember nem leszék, mire ő ezt felelte: »Vagy megiszok, vagy megcsókál. Az én hásszám az öröké, amit én akarok.

Kiss Gáspár megdöbbent hallgatta. Amiód titokban regették, bekövetkezett tehát. Elérkeztek szerelmese boldogságuknak utolsó stációjához.

Vigasztalni próbálta Ionkát, hogy ne aggódjék, majd csak meg fogják tudni lágyítani a papaszévet. De maga sem hitte amit mond, s egyszerre azon vette magát észre, hogy ő is sír.

Kétkütan, letörve hallgott haza szerény lakásába. Úta az Erzsébet-köröten vitte végig. Tavaszai eshanulatú ömlött végig a gyönyörűen mosolygó párok színtel telgették, a mi főhökön költött, koskó díbbergett, vilamosok csodázték, rikancok ordítottak s a vídám léleket ölék köcsapete a mi főhökön szomorú volt, mint egy kriptá.

Hatalmas fényágyar vakította meg a szemét. Valóti vilamos vilámpa gyulladt ki egy nagy helyiség fölött, amely előtt szajongó tömeg sorakodt. Kiss felécsézt és megpöccölve látta a saját négy ragyogni a kiralatokban. »Kiss szerencsése nagy hírdete az irás s ahogy a vilámfény aranyos szinében ragyogtaték meg a színtel bűtök, főhökön kezdte meg a csodálatos mélyt.

Kiss szerencsése nagy hírdete az irás s ahogy a vilámfény aranyos szinében ragyogtaték meg a színtel bűtök, főhökön kezdte meg a csodálatos mélyt. De kár, hogy nem előt vagyok az a Kiss! — A főnyeremény 600,000 korona hirdete a piakt a Kiss-fele ban-ház előtt.

Hatszázegy korona! Mint sietne Galambóc neki adni a leányát, ha megpöccö a főnyeremény! S ez a gonoolat hatalmas erővel ragadta meg a leket, smeyben kigyulladt valami csodás sejttelemszerű remény. Ime, önként kinálkoz a megoldás. A véletlen Kiss bankháza elő sodorta őt, ahol vagyonoktat lehet nyárni.

S a következő perczében már ben tolongott ő is a főnyeremény meglátás bűtökben, minden meleskorta mint egy nyolczad sorsejg reményeletes tulajdonosa távozott. Egészét is vett volna, ha lett volna reá való pénze, de így is feltelegegyén kellett zsnap vacsorázni, mert kidábsa verte magát. Boldog álma volt azon éjjel; azt Álmodta, hogy megnyerte a főnyereményt s az öreg Galambóc édes vóm urannak szólította őt.

Mánap nyugodtan, szinte boldogan ment az iródába. Az az egyvöczes osztálysorajegy egészen megváltoztatá hangulatát. Vára a csodát, a nagyot, Ionka hámula látta a nagy változást a főnyeremény kedvében.

— Ne tarts galambom semmiféle, rendszeren leszminden, így nyugtatta meg szerelmest a kis doktor, smidén az megpöccölve érdekködött bizodalának oka iránt, a fiu rejtelmesen mosolygott: — Csak bírd rám. Az egyik Kiss nem hágya vízben a másikat.

Vázslat elég különösen hangzott. Ionka egy kukaikat sem éreit beóle. Gáspár nem magyarázta meg, Kabátja volt, hogy az osztálysorajegyről nem szó senkinek.

S ekkövezték az első húzás. Barátunk sorajegyről beszélték.

— Nem hat gondolta a kis doktor. Hat osztály van s hat igen van húzás. Az első osztály főnyereménye 60,000 korona s ennek nyolczada 7,500 korona, ebből meg lejön 20 százalék az államnak s maradna így olyan összeg az én részemre, amely nem sügnie. A hatodik húzásnál húzzák a 400,000 res s a 400,000-res s a többi nagy nyereményeket. Várhatok tehát.

Az első húzás után a bankház beküldte neki az új sorajegy megújítást véget. Kis barátunk 250 koronát vett. Kötelezettségének, beklítte húzás volt, smelne 70,000 koronát nyertett volna. Nem nyert, de nem szédet. A sorajegy ismét megújította, beküldte Kissnek a 4. szónat s a harmadik húzásnál sem kedvezett neki a szerencse; a 80,000 koronás főnyereményt más nyerte meg, nemkülönbön a negyedik osztályánál a 90,000 koronásit is.

Dr. Kiss Gáspár csüggedni kezdett. Úgy érekte, hogy ott lett volna bizony egy kisebb nyeremény. Mert elővzete a 110,000 sorajegy közöl, ötvenözezernek kell nyernie, tehát minden második sorajegynek. S egy sorajegy 100 koronát, egy nyo ezad 20 koronát, mely a hat osztályban részben iszandó. S így a szegényebbek is részt vehetnek az osztály-

sorsjátékban s ök is élhetnek azzal a reményvel, hogy nagyobb nyereményre lesznek szerencsésok. — Tehát csak én na nyermék! — óhajította a kis doktor. Eppen egrém, a hedetik gyereket kerülte el szerencse?

Az ötdik húzás követő napon főhökön levelet kapott a Kiss bankháztól, amelyben arról értesítette őt, hogy sorajegyét a legkisebb nyereményével, 200 koronával kibuzták. Hat bizony nem volt neki más! Husz korona esett az ő nyolczadára. S a bankház a levelehez egy új sorajegyét is mellékel, felhívja a mi doktorunk figyelmét arra, hogy ezt a sorajegyét a bankház szerencse napjára érpsen az ő számára jelölje ki, hiszenzen ismét feléte, ha bizonyos meleskorta nyereményt helyait az sorajegyét tartaná meg, mert most következék az utolsó, a hatodik húzás, amikor is kihúzzák a nagy főnyereményeket.

Kiss megtörtöt a sorajegyét. — Borus, szellemes szívében ismét felcsillant a remény, amikor a hatodik osztály húzása megkezdődött s ő naponta a Kiss bankház hirdeteményéből tudta meg, micsoda számokat húztak ki. S smult az első, a második, a harmadik, a tizedik húzásai nap, sorajegy nem nyert. A hatodik osztály húzása udvalgyon egy hónapig tart, olyan sok a nyeremény.

S ezenközben elött felhők úgyétek a szerencse már feléte a patikus nyitán meleskorta a leány kezét s az apa bizatót ígéretet adott neki. Napos vendég lett a házán. A találkozások mind ritkábbak lettek, mert az öreg Galambóc nagyon örködött a leányra felét. Úgy látszik, hogy megsejtett valamit a egy idő óta az iróadványt urral sehogy sem tudt megégedve. Minden dörbötben talált valami kivételt, s Kiss barátunknak kiféle áll a szakere rújda. S a bánatos iróadványt ködségsébeest volna, ha nem bizott volna Kiss bankház hagyományos szeszénésében. Valami belső érezt sugátta neki, hogy Kiss bankház meg fogja segíteni Kiss, a szerencsés iróadványt. S a február 15-én a patikus háján meleskorta a koronás jutalmából napja. Főhökön az éjjelen nem hunyta le a szemét izgatottan kelt, s be sment az iródába. Hancem elment az osztálysorajegyet palotájába, hogy személyesen vizsgálódjék arról, bódoságra szánta őt a sorsa, vagy holdogtalanságra. Látni akarta, tudni, kinek a számarra húzták ki a főnyereményt.

A nagy teremben, ahol két kislány foglalkozkodott a szerencse keresé körül, már a koradéltől órákban nagy sűrűség-forgás volt. A húzás a legnagyobb nyilvánosság előtt történt, sok száz Öre menő izgatott tömeg lesie a kis leányok minden meleskorta a húzás kezébe, hogy megéredjék ottlök a királyi községnek, a lenőköt, az ig izgatóság főfái, itt smuni titokban, vagy a közönség érdeke ellen nem történhetik.

Húzzák a nyereményeket, egyik sem volt a mi főhökön száma. Az izgalom nőtön-tört. A tömeg vizsgálótól lélegzetteláhalgata a kikiáltó hivatalnokot: — 2914 nyert ezer koronát. — A Kiss bankház sorajegyét! — zugta odalant a tömeg.

— 815 nyert ötszáz koronát. — Én nyertem, éni! — kiált egy erős nő hang s egy szegényesen öltözött asszony kis gyerekekkel a karjának, a más kezében a nagy öbögöztátra, főt magának úta az emelvény fölé. Én nyertem, az Isten áldja meg a Kiss bankházat.

Ez is Kissnél volt a sorajegyét. S következék a legizgatóbb pillanat. A kis leány az utolsó nyereményt húzza, a 600,000 koronásat. Reszkette neki mindenki, mint várjákának a kis újjak a számok között.

Megtörtént. Kihúzza a szöket a leányka és átgyóttára a kikiáltónak. Ez is elfogta a pillanat izgatottsága a hancja remegtet, amint kiáltotta: 20565 nyert 2000 koronát és 600,000 korona jutalmából.

Kiss Gáspár a félszeg kapott, a lábai megmozogtak. Ha szomszédai fel nem forjatt, összeszék. — Az ő száma volt! Megnyerte a főnyereményt! Tomolygva ment haza a lakására. A borzástó anyó eseményt kötelelesen megzavarta. Öthon bezerkőzött a mintegy ötdatalunál fekdöt percsig a kopotás dnyávon.

Erdőles kopósás rászóttala fel. Két uri ember toppant a szegényes szobába. Bemutatkozak: — A Kiss bankház alkalmazottai vagyunk. Bankházunk akar az első lenni, aki önkök boldogságokát a legnagyobb főnyereményhez. Uram, ön a sorajegyét, melyet adunk, vasról, mezevete a főnyereményt. Iratunk s egyáltalán nem kérjük, sziveskedjék önök átvenni a kötelezettséget.

S meiótt a kis doktor maghoz térhetett volna a csodálós s'ól, lovaslakt s tengeri nyúzt. — Ezek után társ a felesleges elmondának, hogy dr. Kiss Gáspár bájos nevével két hónap multán nászútra indult a Rivierára.

A meynyözök képviseltette magát a Kiss bankház is, melyet boldogan köszöntött fel az ifjú férj.

— Hedetik gyerek vagyok, mondotta, biztam a szerencsésben, de soha lelt volna belém semmi, ha nem lenne **KISS szerencsése NAGY!**

briesztjai és hadvigjai áll, az ivánkófalui és dubovói ág. ev., a folksfalvi áll, a blatniczai és deánfalvi ág. ev., a szklenói és lezsjachói r. kath. felekezeti iskolákat látogatta meg.

A tanítás eredménye általában megfelelő, az ivánkófalui ág. ev., a folksfalvi állami és jaszenovói r. kath. elemi iskolákban pedig diésreates.

A nosesói ág. ev., háji róm. kath. és szklenói r. kath. iskolában gyenge, a deánfalvi és eszemesnói ág. ev. iskolákban pedig alig valami, mert itt az írás, olvasás és számolás tanításánál tovább nem mennek, aminek az oka, hogy a tanítók magyarul nem tudnak, sem pedig tanítói képesítést kinc.

Mint hogy azonban ezen utóbbi helyeken az iskolázás rendezésére csak állami uton lehet kilátás, a teendőkre nézve a magas miniszteriumhoz tételt fölterjesztés.

Továbbá jelenti azon szomorú tapasztalatát, hogy a tavaszi munka beálltával az iskolatárgyas több helyen meglazult, néhány helyen pedig, mint Briesztján, Hadvigján és Szklenón oly kevesen látogaják az iskolát, még az alsóbb osztály tanulói is, hogy e tekintetben végre is erélyes intézkedésre lesz szükség. Tekintettel a népélet viszonyaira, ahol erre a kérdésre nézve hozzáfordultak, megengedte, hogy a tanítás a déli órákban tartassék, hogy így a nagyobb tanulók a sürgős mezei munkáknál segíthessenek.

Végül pedig jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur elvben hozzájárult, hogy a helybeli állami elemi iskola és óvoda részére megfelelő új épület emeltesék. A vonatkozó terv és költségvetés elkészítésével az államépítészeti hivatal bízott meg.

Az iskolai egészségügy kedvező volt, a tanítói személyzetben sem történt változás.

Borbély Kálmán főmérnök bemutatta a kereskedelmi miniszter rendeletét az utadói egyszerűsítése tárgyában, ami tudomásul vétetett.

A közmunkák átvizsgálására *Keviczky* Imre és *Csereny* Emil bizottsági tagok bizattak meg.

Beniczky Kálmán alispán előadta a Schulz féle iparvagyányok engedélyezésének ügyét, amely Ujhelyi Attila főszolgabíró tevékenység folytán végreles döntést véggett a kereskedelmi miniszterhez terjesztetik föl.

Jelentést tett továbbá a házadobevallások körül tapasztalt mulasztásokról, amelyekre nézve megállapította, hogy rosszakarat esete nem forog fenn és így a bíróság-lást indokoltak nem tartja.

H I R E I N K.

— **F. M. K. E. közgyűlés.** A F. M. K. E. Turóc-vármegyei Választmányja f. évi május hó 17-én délután 3 órakor Turócszentmártonban, a vármegyeház nagytermében tartja ez évi rendes közgyűlést, melyre a F. M. K. E. összes turóc-vármegyei tagjai ez uton hívja meg az elnökség.

— **Körmöcbánya Bátori Schuloz Bódognak.** Körmöcbánya város hazafias lakossága már régi idő óta foglalkozik az eszmével, hogy a város szültőjének, *Bátori Schulcz* Bódognak 1848/9. évi honvéddandárparancsnoknak, a bodrogkeresztúri és herkályi csaták hőseinek emléket a főtéren szoborral örökíti meg. Az eszme a város lakosságának minden körében a legmelegebb viszhangra talált, miért is a város tanácsa kezbe vette az ügyet és most a szabadságharc emlékére felállítandó szobor ügyében a következő füllívet bocsátotta ki: „Szabadságharcunk fényes küzdelme édes hazánk szebb jelenének és jobb jövőjének az alapja! Szabadságharcunk a nemzet ezer éves életének szép epeokja volt: nagy emberek, nagy szelők küzdelme. Sok vér omlott ki, tömérdek vagyon semmisült meg, nagy szellemek tünk le, a szenvedések hosszú évek következtek, míg végre felmosolygott az alkotmányos élet napja is. Lassanként megjött az idő, midőn a kegyelet a mult idők fényes napjairól kezdhett megemlékezni. Rónán-halmon jelöltették a helyet, hol a magyar lelkesedés egykor csodákat művelt, hol a magyar bátorság, a magyar hősiesség napja ragyogott: hol a honszerelmet anynyak vére pecsételte meg. Napjainkban pedig már azzal a végtelen szerencsével díszkedhetünk, hogy a hön

szeretett legalkotmányosabb Királyunk Ő Felsőge történelmi kimagasló alakjainak emléke iránti kegyeletünk lerovásában példaképpen eltljár, hazafias lelkesedésre buzdít. Városunk közönsége mindezekről áthatottan, hazafias felbuzdulással eredő lelkesedéssel elhatározta, hogy halhatatlan szültője: *Bátori Schulcz* Bódognak 1848/9. honvéddandárparancsnok, az I. és II. osztályu érdemrend tulajdonosa, a bodrogkeresztúri és herkályi csaták hőseinek emléket a főtéren emelendő emlékszoborral örökíti meg. Ki volt *Bátori Schulcz* Bódognak, az az íróval a következőkben véljük legáltalában aposztrofálhatni: „Veled egy csillag esett le azon derült égről, mely a 48-ik kornak láthatárán feltűnt, egy ragyogó nív hullott alá az élok sorából, mely hírvél betöltött egy országot. Járuljon tehát hozzá ki-ki félrevel a nemzeti kegyelet e művéhez, hogy a jelen és utókor dícsőíthesse a „Feldelhetetlenek” örökemlékét! Az adományokat Körmöcbánya szab. kir. és főbányavárosházi pénztárába, a gyűjtő íveket pedig minden esetben annak tanácsához küldeni kerjük. Körmöcbánya, a városi tanácsnak, 1905. évi február hó 21-én tartott üléséből. *Palkovics* Emil polgármester.*

— **Halálözás.** Csepesányi Ferenczet, Turóc-vármegyének ny. tiszti főgyűszét, valamint *Draskóczy* Árpádot, a báró *Prónay*-féle uradalom tisztartóját súlyos csapás érte leányának, illetve nejeének *Draskóczy* Arpadné szüll. Csepesányi Ilonkának gyászosa elhunytával. A család a következő gyászjelentést adta ki: „*Draskóczy* Árpád tadjaladom! megtört szívvel jelenti egy maga, mint a gyászosa szüllök nevében, forrón szeretett nejeének, illetve gyermeküknek *Draskóczy* Árpádné szültet Csepesányi Ilonkának 1905. évi május hó 9-én, életének 25-ik s boldog hazaságának 3-ik évében hosszú szenvedés után Kiscsepesnyben történt gyász elhunytát. A boldogult hült temetői folyó hó 12-én, pénteken délután 4 órakor fogtak az ágostai evang. hitvallás szertartásai szerint a helybeli családi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Kiscsepesny, 1905. évi május hó 9-én. Aldás és béke lebejzen drága porai felett!” A meghaldogult sokat szenvedett és a halál megváltás volt reá. Temetése f. hó 12-én délután ment vége a közönség nagy részvétel mellett. Nyugodjék békevel.

— **Szerencsétlenül járt orvos.** Dr. Szolárki Vilmos, ruttkai vasuti orvos csütörtökön délelőt a ruttkai vasuti telepen volt elfoglalva. Onnan akart visszatérni és hogy utját rövidítse, a vágányokon álló egyik tehervonat lépesők kocsiján ment át. A leszállással azonban oly szerencsétlenül lépett le, hogy egy ott lógó kampóban felakadt. Súlyos sérüléssel a tescheni kórházba szállították.

— **Bucsuzó.** A végülis szép várat tudvalevőleg *Frigyes* főberzeget vásárolta meg a nemeskéri *Kiss* családtól. Nemeskéri *Kiss* Pál orsz. képviselő a mult hétéen bucsuzott el a vár tisztviselői karától, meg a szép uradalomtól. Bucsuzatkozásokat tett nejevel, *Szapáry* Vera grófnővel Zólyomban meg környékén, a többiek között Turóc-megyében *Tótrónán* is *Justh* Ferenc orsz. képviselő családjánál. Nemeskéri *Kiss* Pál újabb tartózkodási helye gödi birtokon lesz.

— **Színpadfelavatás Zlávóváralján.** A zlvóváraljai állami tanítóképzésben pusított új alkalmainál elégett az intézet színpadja is, amely helyett most *Páry* Endre tanár buzgólkodása folytán díszos új színpad készült el. A függöny és díszletek festését *Pokorny* Géza, a szerkezet összeállítását pedig *Szeszovszky* Denes intézeti növendékek végezték nagy sikerrel. Az új színpad mindenkit meglepett és dícséretre válik mindazoknak, akiknek annak létrehozásában részük van. A felavatás ünnepegk kinaagós pontja volt az az egyfelvétel-nások vigjáték, amelyben *Moyzes* Miklósnét mint kiváló műkedvelőt ismertük meg. Méltó partnere volt *Páry* Endre tanár, akinek araválóságáról meg elért sikereiről fölösleges lenne írunk. Jól megálta helyét *Sebő* Ágost intézeti növendék is, aki az após szerepét jól alakította. Közben az intézeti énekkar adott elő több sikerült énekszámot és *Szmrkovszky* Cziril int. növendék szavaltja el *hatással* *Varádi* „A régi könyv” ez. költeményt. Az előadás után kedvelés táncmulatság fejlődött ki, amely a reggeli órákig tartott. Ezt a hangulatot azonban már magával hozta a társaság tulnyomó része,

mert az előadást megelőzőleg *Somogyi Gézáné*nak, az intézeti igazgató nejeének vendégei voltak, aki aznap ünnepelet névnapját.

— **Nőegyleti gyűlés.** A turóc-vármegyei Jótékony Nőegylestul választmányja ma délután 2 órakor a vármegyeház kistornében gyűlést tart.

— **Ceallósegyár.** A zsolnai ceallósegyár részvénytársaság f. évi május hó 11-én Zsolnában tartotta meg alakuló közgyűlést. Ennek tárgyszerozatát képezte az alapítók jelentése, az alakuló ülév elnökévé megválasztott *Bulla György*öt, jegyzőjévé pedig *Schein* Henriket. Ezután megállapították az alapszabályokat és ezeknek folyományaként kimondották a gyár szervezését. Bemutatták továbbá az alapítók eddigi eljárásáról rövid részletes jelentést, amelyre a felmentvényt megszavazta a közgyűlés. Végül megválasztották a bizottsági tagokat.

— **Halálözás.** *Girhardt* András, a briesztjai áll. elemi iskola II. osztályu tanulója hosszas szenvedés után meghalt. Tanulótársai f. hó 8-án kísérték utolsó útjára s díszes koszorút helyeztek ravatárára.

— **A F. M. K. E. a nemzetiségek ellen.** Lőcséről írják nekünk: A F. M. K. E. szépmegyéi főkjája az utóbbi időben azt a szomorú tapasztalatot tette, hogy a *Magura*-vidék határszéli községeiben visszatért kivándorlók által terjesztett nyomtatványok utján a pánszláv és lengyel mozgalom nagy mértékben terjed. Ez a körülmény a F. M. K. E. szépmegyéi főkját arra késztette, hogy a nemzetiségi törekvéseknek utját állja és energikus védelmi akciózt indítson. Az egyesület e védelmi akciózpóntjain a papok és tanítók közreműködését fogja igénybe venni, akik a hazaellenes eszmék terjesztését elenyosulyozni fogják, azokivált ifjúsági egyesületeket fognak szervezni, tanítók jutalmazására, magyar daloskönyvek beszerzésére és könyvtárak szervezésére nagyobb pénzzségeket fognak fordítani. A főkegyesület működése ki fog terjedni a munkásoktatásra is, melynek érdekében társadalmi akciózt szándékozik megindítani.

— **Köbörgő gyermekek sorsa.** Bene András 3 éves és *Kollár* János sklabánya 4 éves fiúcskaja a mult hétón szüllök távollétében jatszadóra az erdőig jutottak, ahonnan azonban már nem találtak haza. Estetelő a szüllök keresésküre indultak, de csak másnap találták meg őket, még pedig *Kollár* János fiát halva, aki mellett a másik 3 éves fiúcska sírdöglet. Hogy mi okozta a fia halálát, azt még nem állapították meg.

— **Öngyilkos diákok.** *Diamant* Árpád puchói illetőségű, izr. vallású 19 éves ifju, a helybeli felső kereskedelmi iskola felső osztályának tanulója, f. hó 8-án reggel ágyában mellen lölte meg magát. Nevezett osztályának egyik jobb tanulója volt. Öngyilkosságának okát még a vizsgálógyott 2 levélből sem lehetett kipuhatolni. Az egyikben az izr. hitközséget kéri, hogy temetését rituálisan végeztessen, a másikban edes anyját, ki nagyon szegény, — vigasztalja — hogy többi visszamarat 3 gyermekében reményeljen, mert ő ugy sem tudott volna tovább élni. Temetése f. hó 9-én d. u. 3 órakor a kereskedelmi iskola ifjúság és annak eln. a közönség igazgatója és a teljes tanári kar részvétel mellett ment vége. A temetésen társai nevében *Knappfelmacher* Henrik osztálytársja szép és meglható beszédet mondott. — Tegnap reggel pedig *Knappfelmacher* Henrik, szintén a felső kereskedelmi iskola harmadik osztályának tanulója dobta el magától az életet. A pénteken megtartott osztályvizsgálat alkalmával a számtanból igen gyengén felelt. Valószínűleg ez volt oka elkeseredésének. Tegnap, szombaton reggel még megljelent az intézetben, ahol alkalmat nyújtottak neki pénteki feleletének javítására. De ez sem sikerült. Ekkor azt jelente, hogy rosszul érzi magát, az iskolából távozzot. Végzetes tétét reggel 9 óra után hajította végre. Revolverrel két lövést tett magára. Rövid vergődés után kisenvedett. Követte azt, akit néhány nap előtt elbucuztatott.

— **Egyptomi sötétség.** Liptószentmiklósról írja levelezőnk, hogy a mult hét egyik estején 8 és 9 óra közt Liptószentmiklós utcai és szebb üzletei hirtelen oly sötétek lettek, mintha az egyptomi sötétséggel lett volna a város sújta. A villámvilágítás ugyanis estörtököt mondott és rémültebe ejtette a jobb világitással megbarátkozott lakosokat. Negyvenöt pereznvi sötétség után végre világosság lett.

Schmidthauer-féle
Igmándi
csemekereskedésében. — Főszétküldés a forrástulajdonos Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban. — Nagy üveg 50 fillér. kis üveg ára 30 fillér. — Az egyedüli természetes keserűvíz, mely kis üvegben is kapható.

keserűvíz, reggelenként fél pohárral használva,
meglepően gyors s nagyszerű sikerrel pótolja otthon bármely évszakban a **KARLSBADI** és **MARIENBADI** ivókurát, **gyomor- és bélhajokban**, ugyszintén elkövéredés, szív-elhajosodás s azzal járó fulladásnál, **sírgászt, maj- és lépdagadnál**, **czukorbetegség,** **csősz és köszvény**nél stb. — Az „**Igmándi**” hatásosságában egyeb keserű vagy hasújató ásványvizek meg sem közelítik és saját érdekében cselekszik, ki helyette mást nem fogad el. Utasítás mellékelve. Kapható: **TOPERCZER SÁNDOR gyógyszerteráiban** és **SEZENÉ G.** azonban már magával hozta a társaság tulnyomó része,

— **Hangverseny Körmozgástan.** A körmozgástanügyi bizottság tegnap hangversenyt rendezett a selmeczbányai akadémiái zenekar, Gobbi Jenő és Ilkó Kálmán közreműködésével. A hangverseny tárgysorozata volt: 1. Nyitány. Előadta az akadémiái zenekar. 2. Zongora solo. Előadta Ilkó Kálmán ur. 3. Bb-batándter, egyveleg, játszotta az akadémiái zenekar. 4. Három dal. Énekelte Ritsner Edéné urólgány. 5. Hegedű solo. Játsszotta Gobbi Jenő ur. a) Pantum ergo, Kusch Helmesbergeri. b) Mazurka, Hubaióti. 6. A mai táncról. Monológ. Irta: Ego. Előadta Schröder Gizella urólgány. 7. Trovatore, egyveleg, játszotta az akadémiái zenekar.

— **Szünetel tanfolyam tanítók és tanítónők számára** fog tartatni Budapestben június hó 26-án és három hétig tart. A tanfolyamra hatvanan vétetnek föl, akik közül 40-en teljes ellátásban és 30 korona utiköltségben részesülnek. Felvételt minden jellegű iskolánál működő tanító és tanítónő folyamodhatik a kérvények az illetékes kir. tanfelügyelőséghez terjesztendők bé f. évi május hó 20-áig.

— **Érdekes megfigyelni,** hogy a közönség mily bizalommal van az osztálysorsjegyek iránt. Ez magyarázatot talál abban, hogy ugy a sorsjegyek kibocsátásánál, mint a húzásoknál a m. kir. kormány gyakorolja az ellenőrzést. Oly sok ember jutott már sorsjegy által nagy vagyonhoz, hogy jó szolgálatot vélnék tenni, amidőn t. olvasóinknak ajánljuk, hogy a lapunk mai minden egyes számához csatolt KISS Károly és Társa-féle színes mellékletből egy szerencseszámot válasszanak. Könnyen megtörténhetik, hogy ez a véletlen a legközelebbi húzások már reményét megvalósítja. Most is e bankház (Budapest, Erzsébet-körút 18.) szerencseszevegy nyerték a 600.000 koronás főnyereményt ezáltal már harmadszor, tehát mégis igaz: KISS szerencsésje Nagy.

Felolós szerkesztő BEREZC GYULA. — Főmunkatárs BÁNFI JÁNOS.

Egy három szép szobából, konyha, éléskamra és fűskamrából álló egészséges, szikraz lakás kiadó. — Czim a kiadóhivatalban.

Jó házból való fiu,

ki magyarul és tótul beszél, tanuló i felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Wix Miksa Turócszentmárton

liszt-, fűszer-, csemege-, üveg-, porcellán- és Mauthner-féle magvak raktára.

Ablaküvegezesek, tükörüveg és tükörök, fénykép- és képeretek nagy választékban.

Alig használt, új zongora költözökös miatt jutányos áron eladó. Czim a kiadóhivatalban.

FIGYELEM!

Megbízható, legjobb minőségű, hiruves

valódi szépeességi lenvászon

és minden nagyobb üzletben kapható

A késmárki gyár bejegyzett védjegye:

Késmárki gyártmány csak az, mely ezen védjeggyel van ellátva.

Hazai ipar!

Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferenczné.

Hashajtó, göresmegszüntető

Bujahódcseppek,

étvágyat kelő és az emésztést elősegítő hájser.

Egy palack ára 1 korona.

Póstián kevesebb mint 2 palack (2 kor. 50 fill. utányét) nem lesz szétlűdve

BITTNER GYULA gyógyszerháza által **GLOGGNITZ (Alsó-Ausztria.)**

Szépén butorozott hónapos szoba kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Tanítók figyelmébe!

Vizsgalapok
jutalom-könyvek

nagy választékban és olcsón kaphatók

Moskóczy Ferenczné papirkereskedésében Turócszentmárton.

Bodegamegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Turócszentmárton, főter, eddigi bor- és csemegekereskedésében

BODEGÁT

nyitottam. — Midőn ezt a n. é. közönséggel tudatom, egyben kérem, hogy nagyrabecsült támogatását iránymában továbbra is fenntartani sziveskedjék.

Teljes tisztelettel **Szende Gáspár.**

Minden háziasszony bizkesége a jó kávé.

Kathreinor-féle Kneipp-maláta kávénak egyetlen háztartásban sem volna szabad többé hiányoznia a mindennapi kávéval készítésénél.

Csak az eredeti csomagokat kérjük a „Kathreinor” névvel és ne vásároljunk soha olyat, amely nem tartalmazza a malátát.

UJ!
Cook & Johnson
amerikai szabadalm. tyukszen-gyűrűi.

A legjobb és legbiztosabb, kitűnő hatású és azonnal fájdalomcsillapító. — Magyarország-Ausztria összes gyógytáraitban kapható. 1 drb börtökben 20 l., 5 drb dobozban 1 korona. Postaköltség 20 f.

Magyarország főraktára: **Török József** gyógyszerháza Budapest, VI., Király-utca 12. sz. — Magyarország monarchia főrakt.: **Zum Samariter** gyógyszerháza Gráz.

Két tanonc felvétetik.

Czim a kiadóhivatalban.

KISS
szerencsésje

nagy!

Ki még eddig s ha szerencsekíséretet nem tett az osztálysorsjáték n. **vegyen egy szerencsesorsjegyet KISS bankházában,** mert

KISS szerencsésje nagy!

Kinek még eddig osztálysorsjátékban eredménye nem volt, tegyen kísérletet **KISS bankházában,** mert

KISS szerencsésje nagy!

Több ezer fél nyert a lefolyt sorsjátékokban nagyobb nyereményeket **KISS bankházában.**

Az eddigi húzásoknál szerencsénk volt már

Háromszor a jutalmat
600.000 koronát = 1,800.000
és egy nagy nyereményt.
400.000 koronát = 400.000

Összesen 2,200.000
4 sorsjegyre 2,200.000 koronát t. vevőinknek kifizetni.

Minden egyes húzás után közzétesszük a legnagyobb budapesti hírlapokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét, úgy hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint t. vevőinknek kitűnően kedvez a szerencse.

Kihuzott nyeremények azonnal kifizetnek.

Kísérlelje meg szerencsésjét **KISS bankházában,** mert

KISS szerencsésje nagy!

A XVI. sorsjáték I-ső osztályának húzása f. május 25 és 25-án lesz.

Az I. osztályú sorsjegyek árai:

Egy nyolczad 1 K 50 f. Egy fél . . . . . 6 f.
Egy negyed 3 „ — „ Egy egész . . . . . 12 „

KISS Károly és Társa

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték elárulási helye

Budapest, VII., Erzsébet-körút 19. sz.

KISS-féle sorsjegyek kaphatók

Turóczy magyar ipar- és keresked. bank r. t. társ. Turócszentmárton.

vagyar Nyoma Turócszentmárton.